

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhuzas betűsor egyszeri hirdetésre 30 fill. Többhuzos hirdetésért jutányosabb. Nyilnter: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szébeni-út 14. sz.
Kiadóhivatal: Kósch Árpád könyvnyomtató-intézete Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Vízvezetékünk.

Írta: dr. Flórián Károly,
Eperjes szab. kir. város képviselőtestületének tagja.

„A vízfogyasztás, ha azt vízórákkal nem méri, a tényleges és statisztikailag megállapított szükségletnek duplájára, sőt ennél még sokkal magasabbra is emelkedik.

Hütte: Des Ingenieurs Taschenbuch II. p. 136.

(Vízműünk méretezése.)

Vízvezetékünk termelőképesége tudvalevőleg napi 1000 m.³, a mi a város 15,000-nyi lakossága között elosztva fejenként 66 liter vizet jelent. Világos dolog, hogy ez az átlagos 66 liter nem jelenti a vízfogyasztás évi átlagát, hanem kell, hogy a maximális napi fogyasztást jelentsen. Hütte szerint (II. 138.) a fejenként és naponként kiszámított évi átlagos fogyasztás úgy viszonylik a legerősebb napi fogyasztáshoz, mint 1:14. Ha tehát a vízvezetékünket úgy méreteztük, hogy maximális napi termelőképesége 67 liter fejenként, ez annyit jelent, hogy 48 liter évi átlagos fogyasztásra alapítottuk a számítás. Ebben a fejenkénti 48 literben természetesen benne van nemcsak a házi szükséglet, de az ipari- és közszükséglet (utczák locsolása stb.) is. Kérdés már mostan, vajjon a 48 liter fejenként és naponként átlag elegendő-e?

Erre a kérdésre a választ megadja a statisztika, mely szerint a nagy ipari telepekkel rendelkező, nagy nyilvános fürdővel, közintézményekkel (kaszárnyák, kórházak, hotelek, közfürdők) bíró, a műveltség és kultúra magas fokán álló német városokban 1899-ben az átlagos napi fogyasztás a következő volt: München 55, Troppau 57, Linz 67, Königsberg in Pr. 68, Leipzig* 70, Berlin 80, Bresslau 81, Nürnberg 83, Wiesbaden 95 liter fejenként és naponként (Hütte II. 138.) A vízvezetékkel bíró magyar városoknak erre vonatkozó statisztikai adatai azt igazolják, hogy nálunk Magyarországon az átlagos napi szükséglet sokkal ke-

* Leipzig im Jahre 1904. 87 l. szerint 1902-ben a vízvezeték 11,462,800 m.³ vizet szállított, miből 452,960 m.³ kellett utcaöntözésre. A fenti mennyiséget Leipzignak 1900. évi 456,126 lakosa közt elosztva kapunk fejenként és naponként 70 litert. Ebből jut az utcaöntözésre 3 liter.

vesebb. Így pl. Aradon 35—36 liter, más városokban 35—60 liter. És ennek megvan a maga alapos oka. Mert hiszen ebben a napi átlagban nemcsak a tulajdonképeni házi szükséglet foglaltatik, hanem benne van ebben az a vízmennyiség is, melyet kertek öntözésére fordítanak, nyilvános fürdőknél igényelnek és gyárakban ipari célokra használnak fel. A szükségletnek főleg ezen a három utóbbi téren való különbözősége az az ok, a mely a magyar városok átlagos vízszükségletét lényegesen lejjebb szorítja a német városok vízszükségleténél. Hogy nagy ipari telepekkel bíró városokban az elfogyasztott vízmennyiségnek milyen nagy része esik éppen ipari célokra, arról némi képet alkothatunk magunknak, ha tudjuk, hogy — mint a Hütte-ben olvassuk — 1 hl. sör készítéséhez 500 liter vízre, 1 kgr. gyapjúnak szövötté váló átválttatásához 1000 liter vízre, 1000 téglának beépítéséhez 750 liter vízre van szükség. Nem kevés vizet fogyasztanak a közfürdők sem, a hol egy kád-fürdőre beleértve a tisztogatást 500 liter vizet kell számítani, a közvágóhidak, a hol minden levágott marha után 300—400 liter víz számítandó, mosóintézetek, a hol 100 kgr. ruhára 400 liter víz szükséges, szállodák, a hol szállóvendégenként és naponként 100 liter víz számítandó, elmebetegintézetek, a hol fejenként és naponként 300 liter víz fogy. Nem szabad figyelmen kívül hagynunk továbbá azt sem, hogy oly városban, melynek már régi idő óta van vízvezetéke, a valóságos szükséglet évről évre emelkedik. A német városok statisztikája arról győz meg bennünket, hogy a vízszükséglet évente mintegy 1%-kal növekszik. Hogy tehát a magyar városoknak a vízszükséglete valóban kisebb a német városok vízszükségleténél, annak egyik további oka éppen az, hogy a legtöbb német városnak immár 40—50 esztendő óta van vízvezetéke, míg a magyar városok vízvezetékai egészen új keletűek. Végül pedig nem szabad elfelednünk azt, hogy a német városok lakossága átlagosan sokkal magasabb kulturális fokon áll a magyar városok lakosságánál, már pedig a magasabb kulturális fok mindig nagyobb vízszükségletben is nyilvánul.

Oly városban, mint Eperjes, a hol ipartelepek nincsenek, közfürdő — legalább számbavehető — szintén

nincsen, az idegenforgalom majdnem semmi, az utcák locsolása alig számbajövő — a vízvezeték vise tulajdonképen csak a rendes házi szükséglet fedezésére szolgál. Ezen a téren Hütte, ez a legkiválóbb és legmegbízhatóbb német kézikönyv, a következő adatokat közli: szükséges ivásra, főzésre, tisztogatásra stb. fejenként és naponként 20—30 liter, fehérnemű mosásra fejenként és naponként 10—15 liter, egyszeri klozetöblítésre 5—6 liter, egy kád-fürdőre 200 liter,* egy ülőfürdőre 30 liter, egy zuhanyfürdőre 20—30 liter, kertöntözésre m.² ként 1.5 liter, 16 vagy szarvasmarhának itatása és tisztogatása darabonként 50 liter, borjúnál és juhnál 8 liter, disznónál 13 liter, egy hintó tisztogatására 200 liter.

Az előadott adatok alapján arra a következtetésre kell jutnunk, hogy a vízmű szolgáltatja vízmennyiség városunk szükségletét kellőképpen fedez.

(Miért állott be zavar a vízszolgáltatásban?)

A mi Európaszerte igazság, az bizonyára még Eperjesen is igazság marad. Ha mindenütt azt bizonyította a tapasztalat, hogy a vízörök alkalmazása nélkül beáll a vízpazarlás, akkor legalább is csodálatos lett volna az, ha hasonló okok, hasonló következményeket éppen minálunk nem vontak volna maguk után. Hogy a vízpazarlás egyáltalában nem jelenti a vízszükségletnek fokozódását, hanem csupán a víz hiábavaló és céltalan elfecsérlését, azt fényesen igazolja Róma és Genf, a hol 1100 liter, illetőleg 1491 liter a fejenként és naponként való vízfogyasztás, melylyel a világvárosok átlagos fogyasztását több mint tízszer mulják fölül és a mely vízfogyasztásnak még felét sem tudják megközelíteni a legóriásibb angol és amerikai ipari központok (London 146, Philadelphia 139, Chicago 168, Newyork 200, Boston 390, Glasgow 560 liter).

A csoda nem történt meg. A vízpazarlás nálunk is nagy mértéket öltött. Ha ugyanis az aradi 35 literes adattal dolgozunk, akkor a legmelegebb nyári napon sem volna szabad fejenként ennél 14-szer többet

* Hütte szerint 350. Amde a mi kádjaink 200 liternél többet nem fogadnak be. A 350 liter hihetőleg lesülyesztett porcellán kádakra vonatkozik.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Londoni jegyzetek.

Írta: Szalay Gábor. (Vége)

Az utcákon kóborolva, sokat néztük természetesen a temérdek kirakatot, különösen a Cityben és a Westendben. Az utóbbi városrészben a szép és drága, az előbbiben az olcsóbb boltok vannak, hol ugyanazt a holmit kapjuk, mint a Westendben, de jóval olcsóbban.

El lehet mondani, hogy, ha az ember valamely bolt kirakatját megnézte, tudja is, hogy megkapja-e benn az árut, a mit keres, vagy sem. Az angol kereskedő mindent kirak az ablakába, és lehetőleg minden tárgyon annak árát is megjelöli. Az igaz, hogy ilyenképpen sokszor túlszűfolt a kirakat, de a vásárló közönség már előre kiválasztja, mit fog venni, és tudja pontosan, mit fog az áruért fizetni. Alkuvás nincs. Ez az angol kereskedő önértékével és realitásával össze nem fér. Ő kiszámítja, hogy az árú neki mennyibe kerül, hozzáadja a saját csekély nyereség-percentjét, — a vevő pedig megbízik benne, és joggal, a kereskedő becsületességében, szó nélkül fizeti a kívánt árt. De nemcsak megbízható a kereskedő, nemcsak árúja kitűnő; a kiszolgálást is figyelmes és pontos. Ha valamit rendelnek, valamely utasítást adok, hogy ezt és ezt így és így kívánom, bizonyos iehetek, hogy kívánságomat pontosan teljesítik, vagy pedig azonnal őszintén megmondják, hogy az árut így nem szállíthatják. Végül még kitűnő tulajdonsága az angol kereskedőnek, melyet mi

— a hazánkbeli viszonyokhoz szokottak — különösen becsültünk, hogy a kitűzött szállítási határidőt pontosan betartja. Ha szabóm megígéri, hogy ruhám, mondjuk, szerdán délután négy óraker otthon lesz, úgy biztosra vehetem, hogy félőtkor már sétálhatok új ruhámban a Hyde-Parkban. Mennyi hiábavaló bosszúságtól kímél meg minket e pontosság.

* * *

Sok időt töltöttünk London különféle múzeumaiban, műgyűjteményeiben is. A bennük felhalmozott, mérhetetlen műkincsek leírását e jegyzetek keretében meg sem kísérhetem, és hiszen megtették ezt már régen, jobban, mint én tehetném, sokan mások, arra hivatottabbak; csak általános benyomásaimat kívánom itt pár sorban összefoglalni.

Elbámulunk, miképp bírtak az angolok, aránylag rövid idő alatt — mert hiszen, a British Museumot kivéve, mely 1700-ban alapították, a National Gallery, a South Kensington és a többi számtalan együtvéve, mind csak a múlt században létesültek — ily tökéletes, teljes és ily elsőrangú gyűjteményeket összehozni? Úgy, hogy megvolt hozzá a helyes, a gyakorlati érzésük, meg a műveltségük és ízlésük, és megvolt hozzá, a mi a fő: a pénz, a pénz és ismét a pénz!

E gyűjteményeket szemlélve, melyek vetekedek a kontinens sokkal régiebb gyűjteményeivel, sőt egyesek, pl. a British Museum egyiptomi gyűjteménye, a gemmák, a Tanagra-szobrocskák csoportja stb. talán a világ első gyűjteményeinek mondhatók, e gyűjteményeket szemlélve, alkothat az ember magának valamelyes fogal-

mat a nemzet gazdagságáról, mely ezeket magának megszerezni, összegyűjteni bírta; nemkülönben pedig polgárai hazafias érzéséről, kik közül számtalanok néha vagyont érő műkincseket ajándékoztak a gyűjteményeknek, hogy azokat teljesebbékké, gazdagabbakká tegyék és ily módon nemzetük gyűjteményeinek híret növeljék. Hát még a National Gallery és a Wallace Collection, az angol világhírű portrait-festők legremekőbb műveinek tárai, melyekre méltán minden angol büszke. Az embert ellenállhatatlanul vonzzák e helyek, többször is ellátogat oda és mindig nagyobb gyönyörűséggel szemléli ez utólráhetlen szépségű mesterműveket, melyektől mindannyiszor nehezebb szívvel válik meg.

* * *

Londonnak az idén nyaron, számos műkincsein kívül még két attrakciója van: az egyik a kisebbszertű, az Earl's Court nevű helyiségben levő magyar kiállítás, a másik a Franco-British Exhibition (a francia kiállítás). Az utóbbi roppant területen, mely mellesleg megjegyezve, régebbi időben London szemétkerakodó helye volt, óriási költséggel létesített monstré-kiállítás. Rengeteg palotát emeltek itt hihetetlen rövid idő alatt, melyekben a francia ipar, kereskedelem és művészet fog a legteljesebb és legnagyobb mértékben mutatkozni; fog, mondom, mert daczára, hogy május 14-ikén hivatalosan, nagy ünnepséggel a Prince of Wales jelenlétében megnyitották, még június közepén sem látunk sokkal többet, mint kívülről kész és belül állványokkal teliallított csarnokokat. Egyelőre

vagyis 49 liternél többet tennie átlagosan. Ez Eperjes 15,000-nyi lakosságát véve alapul naponta 735 m.³ vizet jelent. Ezzel szemben azt kellett tapasztalni, hogy nemcsak a maximális megterhelhetése a vízműnek volt ennél jóval több, majdnem kétszer annyi, hanem még az átlagos megterhelhetőség is március 15-ikétől június 15-ikéig 750 m.³ volt. Június első napjaiban a vízmű állandóan több vizet adott le 1000 m.³-nél, sőt a beállított vízszolgáltatási zavarokat közvetlenül megelőző napokon 1300 m.³-re emelkedett az elfogyasztott víz mennyisége. Ez a megengedett maximumot messze túlhaladó vízszükséglet természetesen megerősítette a vízművet. A túlságos szivattyúzás azt eredményezte, hogy egyes kutak behomokolódtak. A megejtett vizsgálat, amelyben Farkass Kálmán min. o.-tanácsos, hazánkban a vízvezeték terén legkiválóbb szakértője, is részt vett, megállapította azt, hogy a kutakban egyébként elegendő vízmennyiség áll rendelkezésre.

Próbaképpen a 27 kút közül minden másodikat lezárták és ekkép indult meg a szivattyúzás, melynek eredménye az volt, hogy annak a kútnak a vízszintje, amelyből szivattyúztak, a szokásos módon süllyedt ugyan, azonban ez a szivattyúzás a szomszédos, mindössze 10 méter távolságra lévő kútnak semminemű változásokat nem idézett elő és a vízszint magasságát egyáltalában nem befolyásolta. A kutak behomokolódása tehát egyedül oka annak, hogy most a vízmű a praeliminált 1000 m.³-t sem tudja naponként leadni. A város azonnal meghozta a szükséges tisztító garnitúrát, amelynek segítségével a baj gyökeresen orvosolható lesz. Sajnos, a tisztító garnitúra csak a napokban érkeztethető meg és így a vízmű teljes rendbehozatala még két-három hetet fog igényelni. Aggodalomra tehát egyáltalában nincs ok. Ha a fűtő kutak vízének szintje általában valamivel süllyedt is, úgy reá kell mutatnunk arra, hogy az elmúlt három esztendőben előfordult tartós szárazság következtében a vízszint országsszerűen süllyedt, úgy, hogy nemcsak a legmélyebb ásott kutak szintjei, de még az alföldi artézi kutak szintjei is lesüllyedtek valamivel.

(Van-e vízpazarlás?)

Van-e hát valóban vízpazarlás Eperjesen? Erre a kérdésre igennel kell válaszolnunk és ezt a válaszunkat következőkkel igazoljuk. Eperjesen a maximális vízfogyasztás egy napon 1300 m.³-t tett ki, vagyis fejenként 87 liter. Ez megfelel 62 liter évi átlagos naponként és fejenként való fogyasztásnak. Ezzel az átlagos fogyasztással tehát nemcsak Aradot és több magyar várost hagytunk el messze, hanem túlhaladtuk Münchennek 55. Troppannak 57 literjét is, megközelítettük Linzét, Königsberget és Leipzigt. A 62 liter mint átlagos fogyasztást Eperjesen horribilisnek kell mondanunk különös tekintettel arra, hogy városunkban a meglévő 14,738 ubikáció közül eddig még csak 6762-be van bevezetve a vízvezeték, hogy mindössze 139 fürdőszoba, 303 vízóblító klozett és 41 vízóblítással ellátott pisoár van az egész városban, különös tekintettel továbbá arra, hogy ipartelepek stb. városunkban nincsenek és végül arra is, hogy akkor, a midőn a vízfogyasztás a maximumot elérte a város utcáit már egyáltalában nem is locsolták.

tehát meg kell a londoniaknak a magyar kiállítással elégedniök; vessünk reá mi is futólagos pillantást

A telep, melyen kiállításunk van, részvénysársaság és tulajdonképpen mulatóhely, melyben vendéglőkön és bar okon kívül csomó látványosság nyert elhelyezést: hullámvásút, jégbarlang, vízi vasút, kőszénbánya, nagy állatsereglet és... a magyar kiállítás. Egyszóval ez olyan bécsi Práter-féle, mely délelőtt 11-től este 11-ig van nyitva és hová a londoniak délután és estefelé eljárnak kis friss levegőt szívni és szórakozni.

A kiállítás azon (nagyobb) része, melyben a minisztériumok, állami intézetek, vállalatok kiállítása látható, általában jó benyomást tesz; így különösen a vadászat és erdészet, aztán a kereskedelemügyi csoport (vasutak, posta-távírdó, ipari szakiskolák) és az iparművészet; de baja a kiállításnak az, hogy hiszen ez nem állami, de magánkiállítás akarna lenni (az állami is csak nemhivatalosan vesz részt benne, mint magánkiállítás) és mégis a magánkiállításokat hiába keressük; itt-ott sikerül csak egy-egy szerény kis kirakatot fel-

És tényleg a mostani viszonyok napnál fényesebben igazolják a szédületes vízpazarlást. Ez idő szerint ugyanis a közutak állandóan adnak vizet, míg ellenben a házi-vezeték naponta csak két ízben és összesen négy órán át. Azok a lakosok, a kiknek lakásában vízvezeték nincs, a kik tehát eddig is a közutakból fedezték szükségletüket, bizonyára most is az eddigi mértékben elégitik ki vízszükségletüket, mert hiszen annak megszorítására semmiféle okuk nincs. Azok a lakosok, a kiknek lakásában van vízvezeték és a kik most naponta négy órán át kapnak vizet, rendszeres házi szükségleteiket bizonyára szintén kellő mértékben elégitik ki. Sőt azt mondhatnánk, hogy ezek voltaképpen a kellőnél több vizet használnak el, mert a végből, hogy a nap egész folyamán el legyenek látva vízzel, a rendelkezésre álló hordókát, kupákat és egyéb edényeket vízzel megtöltik és a fel nem használt mennyiséget másnap mint állott vizet egyszerűen kiöntik. Ha már most azt kérdezzük, hogy vajjon mennyi vizet fogyt tehát most naponta, akkor azt a meglepő választ nyerjük, hogy mindössze 375—400 m.³

Elismerjük, hogy most nem használják a fürdőket, nem öblítik kellően a klozeteket, nem locsolják a kerteket és nem öntözik az utcákat. Ámde ha mindezekre a czélokra fel is vesszük a kellő mennyiséget és ezenfelül még ipari czélokra is megállapítunk egy megfelelő kontingenst, még akkor sem fogjuk az 1000 m.³-t felül haladni.

Tegyük fel — a mi nézetünk szerint távolról sem áll — hogy minden fürdőszobában naponta kétszer fürödnek, akkor ez 139 × 200 × 2 azaz 55'6 m.³ vizet igényelne mint maximumot. Tegyük fel továbbá, hogy minden klozzet naponta húszszor használnak, a mi 303 × 20 × 6 azaz 36 m.³ vizet igényelne, tegyük fel, hogy 50,000 m.²-nyi területű kerteket öntöznek városunkban, a mi másfélannyi liter vizet, tehát összesen 75 m.³: igényel, tegyük fel végül, hogy a város fő-utcáját és fontosabb mellékutcait összesen 100,000 m.²-nyi területen kellően öntözik, a mi 100 m.³-t igényel akkor ezekre a most jelzett czélokra, már túlonúl bőven számítva, 266'6 m.³ víz kell. Tegyük fel továbbá, hogy a mostaniaknál melegebb napokon azokra a czélokra is, a melyek most is kielégítettnek, több víz kell, mint a mennyit ma felhasználnak, akkor a 400 m.³-nél 1. 4-szer többet, azaz 560 m.³-t vehetünk föl. És még így is e mellett a nagyon bőséges számítás mellett is csak 826'6 m.³ maximális fogyasztást hoztunk ki, úgy, hogy 1734 m.³ naponta még ipari és egyéb czélokra rendelkezésre áll.

Ha tehát mégis június közepe táján 1300 m.³ vizet fogyott naponta, úgy ezt határtalan vízpazarlásnak kell minősítenünk.

A mostani 400 és az akkori 1300 m.³ közötti különbséget kik használták fel? Csakis azok, akiknél a vízvezeték be van vezetve. Miután Eperjesnek 15,000 lakosa van, a kik közül legalább 1000 a vízvezeték szempontjából figyelembe nem jövő hegyi kertekben lakik és miután, mintl' áttuk, mintegy 14,000 ubikáció van, bizvást mondhatjuk, hogy a 6000 ubikációban, a hol a vízvezeték be van vezetve 6000 lakik. A többletet tehát ez a hatezer ember fogyasztotta el.

fedeznünk, melyben valamely ismeretlen, kis magyar czég próbálja szerencsétjét vásári portékáival. Törleyn, Zsolnay, no meg Saxleneren kívül ismert és elsőrangú czéget nem lehet találni a kiállításon.

Hát kérdem én: hogyan mutassa meg e kiállítás a magyar ipar, a nemhivatalos Magyarország fejlettségét, hogyan alkothat az angol magának helyes fogalmat a magyar czégek képességeiről, ha nincs mit lásson és miből ítéletet faraghatson magának?

Vajha valóvá lenne az, mit egyik kiállítási banketten elhangzott felköszöntőben hallottam, hogy t. i. e kiállítást csak szerény póbálkozásnak kell tekinteni, és kell, hogy néhány év múlva a magyarok jobban előkészített, átgondolt és teljes czéltudatos kiállításban mutassák be Angliának a magyar ipar és kereskedelem mai állapotát, fejlettségét. És akkor talán sikerülni fog újabb, állandó kereskedelmi összeköttetéseket létesíteni a két ország között, újabb kiviteli piacokat találni a magyar árú számára, a mikre e kiállításnál, úgy hiszem, hiába várunk.

Ez fejenként 150 literet tesz, a mihez még hozzáadandó a mai 26 literes átlagos fogyasztás, a mi összesen 176 literet tesz. Fejenként 176 liter csupan házi szükségletre, fürdőszobákra és házi kertekre, kétszetenül óriási vízpazarlást jelent.

(Mi a teendő?)

A feladat a vízpazarlás meggátlása. A czélt legkönnyebben a vízőrának alkalmazásával érhetjük el. Vízőrát kizárólagosan alkalmazni azonban nem lehet ott, a hol, mint nálunk, közutak vannak és szabályrendelet nem mondja ki a vízvezeték kötelező bevezetését. Nem marad más hátra, mint a most fennálló pausale rendszernek az órarendszerrel való összeházasítása, a midőn különösen arra kell figyelni, hogy a pausale czímén fogyasztható vízmennyiség ne legyen oly nagy, hogy a czél elérését t. i. a pazarlás meggátlását már eleve is lehetetlenné tegye. Másfelől pedig törekednünk kell arra is, hogy a pusale fejében járó vízmennyiség az átlagos házi szükséglet fedezésére elegendő legyen. Eperjes szab. kir. város képviselőtestületének jogügyi és gazdasági szakosztálya ebben a kérdésben azt a javaslatot terjesztette a képviselőtestület elé, hogy a harmadik osztályba tartozó ubikációknál a naponként rendelkezésre álló vízmennyiséget ubikációként 37 literben, minden fürdőszoba után naponként 148 literben, minden vízóblításra berendezett closett és kagylós pisoár után 55 literben állapítsák meg. A második osztályzat alá tartozó ubikációknál a vízdíj arányában ez a mennyiség 29 liter és az első osztályzatba tartozó ubikációknál 21 liter. A leszámolás negyedévenként történék és a ki a fent jelzett alapon neki járó mennyiségen felül fogyasztott vizet, ezért köbméterként külön 40 fillért tartozik fizetni. Ez az utóbbi eset azonban a lehető legtrikább alkalmakkor fog beállani, miután az általán járó vízmennyiség oly jelentékeny, hogy ez némi gondosság mellett a valódi szükségletek fedezésére untig elegendő. Ezt az állítást bizonyítja egyfelől az a tény, melyet a jelenleg is felszerelt vízőrök leolvasásával állapítottak meg, hogy a fogyasztók legtöbbször az idő szerint is a felét sem fogyasztotta el annak a mennyiségnek, a mely neki ezen javaslat szerint a jövőben rendelkezésére fog állani. Viszont azonban a vízőrök leolvasása azt is igazolta, hogy egyes házakban a víznek czéltalan elfecsérlése vagy más okok folytán ennek a mennyiségnek dupláját sőt ennél többet is elfogyasztottak.

De más úton is meggyőződhetünk arról, hogy az általán vízmennyiség bőven elegendő a rendes szükségletek fedezésére és hogy a legtöbb család ezt a mennyiséget egyáltalában nem fogja elfogyasztani. Ha ugyanis azt a 6007 III. oszt., 725 II. oszt., 30 I. oszt. ubikációt, a melyekbe a vízvezeték be van vezetve, nem különben a 139 fürdőszobát, a 303 clozzet, a 41 pisoárt megszorozzuk a nekik járó napi vízmennyiséggel, úgy naponta összesen 283,406 liter vizet nyerünk. Ha már most figyelembe vesszük, hogy ezekben a lakásokban semmi esetre sem lakik több ember, mint 6000, akkor az fejenként 47'2 liter jelent. Ennyire pedig átlagban ennek a 6000 embernek pusztán a házi szükséglet fedezésére semmi esetre sincsen szüksége.

Mindkét úton tehát arra az eredményre jutunk, hogy az általán fejében járó vízmennyiség a rendes szükségletek fedezésére elegendő és ennél fogva a vízszükséglet kielégítése a jövőben sem fog az egyes családoknak egy fillérrel sem többé kerülni, mint eddig, feltéve, hogy a czéltalan vízpazarlástól (csapok nyitvahagyása, rosszul záró úszócsapok stb.) tartózkodnak.

A közönség szempontjából a javaslat tehát semminemű hátránnyal nem jár. Kérdés, vajjon a város szempontjából kitűzött czélt segélyével elérjük-e? Azt hiszem, hogy igen. Mert tegyük fel, a mi kizártnak tekinthető, hogy a pausale czímén járó 283 köbméter csakugyan elfogyasztja az a 6000 lakos, a kinek van vízvezetéke, még akkor sem fog ez idő szerint az összes magánfogyasztás 553,000 m.³-nél többre emelkedni, mert hiszen, a mint láttuk, az a 9000 lakos, a kinek nincs vízvezetéke naponta nem fogyaszt többet, mint átlag 26—30 literet, ez pedig összesen csak 270 m.³. Ha pedig az utcák locsolására még

„BITUMINA“

tiszta bitumenből készített, valódi aszfalt-tetőlemez; tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolás nem igénylő

TETŐFEDŐANYAG.

„Bitumina“-val fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitűnő gyel ellátott tekerceket fogadjunk el.

Gyári főraktár Eperjes és vidéke részére:

MOSKOVITS GYULA vaskereskedésében, EPERJES.

hozzáveszünk 100 m²-t, ez mindössze még mindig csak 653 m².

Az általánosan felül elfogyasztott, nemkülönben az ipari célokra és fenyűzésre (szőkökutak, díszkertek) szolgáló vízmennyiség árának köbméterenként 40 fillérben való megszabása szintén indokoltnak tekinthető és megegyezik a víznek országsszerte szokásos egység-árával.

Az egész módosítás tehát olyan természetű, hogy annak kárát senki sem vallja, ellenben mindnyájunknak hasznára lesz.

Az eperjesi egyesületi óvoda.

Az eperjesi Izr. Kisdnevelőegylet által fentartott óvoda június 28-ikán megtartott évzáró-ünnepélyével befejezte immár áldásos működésének 10-ik évét, küzdve számos előítélettel, nem ritkán rosszakarattal, de mindig szem előtt tartva a ráháruló hazafias és kulturális missziót.

Az óvodának fontosságát általában és a szóban levő óvodának hézagpótló voltát különösen hangsúlyozni és hosszasan bizonyítani — azt hisszük — fölösleges, ha tekintetbe vesszük, hogy Eperjes város területén még így is az óvodaközpontok nagy része a fennálló óvodákban elhelyezést nem talál, nagy kárára városunk népoktatásügyének.

Ámde az eperjesi izr. egyesületi óvoda már évek óta súlyos válságokkal küzd, olyannyira, hogy az egylet választmánya — az elmúlt tanév folyamán — az óvoda feloszlását elhatározta, arra az esetre, ha az eddigigél bőségesebb segélyforrásokra szert nem tehet. Dr. Tergina Gyula, vármegyének közserzetben álló és sok érdemet szerzett, derék tanfelügyelőjének többszörös szorgalmazására és sürgetésére a kormány az óvodának eddig nyújtott 100 (egyszáz) korona államsegélyt csakugyan megtoldotta 100 koronával; de ez a segélynyújtás nem elegendő arra, hogy az óvodának kátyúba került kerekait kiemelje, hogy az óvoda további fennmaradását biztosítsa. Nem elég az, hogy az egylet az óvodának csak 600 koronányi szegyenletes fizetést — és ezt sem pontosan — adhat, bútorzatát, tanszerait nem javíthatja, nem gyarapíthatja; az elmúlt tanév még így is 400 kor. veszteséggel záródott, a mire fedezet nincs, az óvoda helyiségének háziura meg — mint halljuk — perre készül, lakáspénz-követelésének behajtása végett.

Ilyen súlyos körülmények között szükségesnek tartom, hogy, mint a kérdéses egyesületnek egyik felelős közege, itt a nyilvánosság előtt felhívjam az illetékes köröknek és Eperjes város közönségének figyelmét ezen nélkülözhetetlen kulturintézménynek végpusztulással fenyegető veszedelmére.

Az óvoda segélyforrásai: a már említett államsegély, Eperjes város, a helybeli két izr. hitközség, a Bankegylet, a Takarékpénztár és a Nagysárosi Múmalom évről évre megszavazott segélyei, továbbá tan- és tagsági díjak.

Tény hogy úgy Eperjes város, valamint a két zsidó hitközség, melyek a saját népiskolájuk fentartása céljából is az állam segítségét igénybe venni kénytelenek voltak, a maguk háztartásának egyensúlyáért is küzdeni kénytelenek. Ámde, ha tekintetbe vesszük, hogy Eperjes városnak, a törvény értelmében, kötelessége volna községi óvodát fentartani, hogy úgy a város, valamint a két hitközség minden más kiadási tételét, a növekvő szükségletekhez képest emelte: nem tarthatjuk lehetetlenségnek azt, hogy bővebben támogassák azt az egyesületet, a mely az óvodafenntartás terhére, az érdekelt felek hathatós támogatásának reményében, ezeknek vállairól levette és nemes ideálizmussal eltelve, önként magára vállalta.

Szavunk van az Eperjesi Széchenyi-kör népkövelési szakválasztmányához is. Kérésünkre néhány éven át 100 kor. évi segélyt juttatott nekünk a vármegyei kulturálpól. Ezt a segélyt körülbelül öt év előtt megvonták tőlünk. Vajjon, ha, az 1907. év zárszámadása szerint, a tótsóvári és más iskolák felügyelőségére 4140 koronát fordított, nem juttathatott volna-e az eperjesi óvodának is legalább 100 koronát? Hisz egyedül a sóvári óvoda fentartása 1940 kor. 27 fillérbe került. Reméljük, hogy a szakválasztmány, mely oly serényen és sokoldalúan munkálkodik megyénk kultur-színvonalának emelésén és a magyarság erősítésén, jóváteszi az annak idején célzatos referáda alapján hozott kedvezőtlen határo-

zatát, mielőtt abban a helyzetben lesz, hogy az ügygel foglalkozzék.

Szavunk van végül városunk áldozatkész közönségéhez. Eddig körülbelül 90 tagja van a kisdnevelőegyletnek. Minden tag 4 koronát fizet tagsági díj fejében. Négy korona nem nagy összeg egy évre. De ha még sikerül 50 tagot az egyesület számára szerezni, azzal egyelőre megmentettük azt a nagy kulturmunkára hivatott óvodát a feloszlástól. A segélyre máris szükség van. Kérve kérünk tehát mindenkit, hogy hozza meg áldozatát és lépjen az eperjesi Izr. Kisdnevelőegylet tagjai sorába.

Az óvodába készséggel vesznek fel bármely felekezethez tartozó kisdedeket, szegényeket minden tandíj nélkül.

Siessünk adakozásunkkal, mert *«Bis dat, qui cito dat!»*

Székelly Adolf,

az eperjesi Izr. Kisdnevelőegylet jegyzője.

HIREK.

— **Kinevezések.** A kereskedelemügyi miniszter Vári József és Nagy Bernát eperjesi postahivat. segédítiszteket segédellenerőkké (X. fizetési osztály); a pénzügyminiszter dr. Tar Károly eperjesi p. ü. számtisztet számellenőrré kinevezte.

— **Megbízás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bánó Aladárt, Sárosvármegye főjegyzőjét, dr. Tergina Gyula kir. tanácsos, kir. tanfelügyelőnek szabadsággal távolléte tartamára, a tanfelügyelői ügyeknek a várm. közigazgatási bizottságban való előadásával megbízta.

— **Új rendes tanár a Kollégium főgimnáziumánál.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Borsody Károly helyettes-tanárt — a fennálló szerződésből kifolyólag — rendes tanárrá nevezte ki.

— **Egyházi közgyűlés.** Az eperjesi ág. hitv. evang. I. egyházközség júl. 5-ikén közgyűlést tartott. Korbély Géza indítványára a közgyűlés részvételének adott kifejezést a fölött, hogy az egyház előbbi lelkészének: ifj. Draskóczy Lajosnak atyja: id. Draskóczy Lajos elhunyt. A legutóbbi közgyűlésen egyházközség-felügyelővé választott Bánó Aladár — Korbély Géza jelentése szerint — megválasztását köszönettel elfogadta. Ünnepélyes beiktatása szept. vagy okt.-ben fog eszközöltetni. A nemrég egyházközs. alügyészszé megválasztott dr. Weiszer Emil a hivatali esküt letette. Felenik E. polg. isk. tanítónő részére tanulmányi segély címén 200 kor.-t megszavaztak. A polg. leány- és az elemi iskolákban az évvégi vizsgálatok jó eredménnyel megtartottak. Varkoly Sz. polg. isk. tanítónő óratöbbleteért méltányos díjazásért folyamodván, a közgyűlés kimondja, hogy kérelme még ebben az esztendőben érdemlegesen elintézendő lesz. A polg. leányiskola tanterületének negyedik tanszeret kérvén, ilyenül a II. egyház épületében levő egyik helyiséget kijelölték. Az új tanterv értelmében szervezendő új tanítónői állás rendszeresítését elvileg kimondták és Slajchó Mihályt fölkérték, hogy az állásnak államsegélylyel való betölthetése végett szükséges eljárást a minisztériumban eszközölje.

— **Primícia.** Semsey Zoltán, a váci r. kath. egyházmegye végzett papnövendéke, néhai Semsey Géza sárosvárm. szolgabíró fia, júl. 7-ikén mutatta be első miséjét Eperjesen, a nagytemplomban. Az újmisést, ifjú papnak manuduktora gyanánt Zaborovszky Béla prépost-plébános működött, kinek még több pap segédkezett. A szép ünnepélyen az eperjesi és vármegyei intelligenciából, valamint Magyarország számos részéből és a rokonság köréből igen sokan vettek részt.

— **Sárosvármegye az országgyűlésen.** Gr. Desseroffy Imre, a girálty kerület orsz. képviselője, az ingyenes népoktatásról szóló törvényjavaslatnak képviselőházi tárgyalása alkalmával figyelemmel fogadott beszédet mondott. A főrendiház júl. 4-iki ülésében vármegyének a képviselőválasztási törvény reformja és nemzetiségi vidéken a törvényhatóság magyarságának megóvása tárgyában hozott intézett feliratát tárgyalás és jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadta. — Dr. Artim Mihály, a zborói kerület orsz. képviselője, a végrehajtási eljárás módosításáról, valamint a birtokrendezésről szóló törvény-

javaslatok tárgyalásakor ismételt felszólalt és módosításokat indítványzott.

— **Új papnövendékek.** A napokban megtartott róm. kath. szentszéki ülésen a kassai püspök Eperjesről a következő érettségét tett ifjakat vette föl a papnövendékek sorába: Bednár Gyulát, Bjalkó Viktort, Fekete Gézát, Kobulsky Károlyt, Répási Ádámot, Spesz Sándort és Urbanyecz Jánost.

— **Halálozások.** Id. Draskóczy Lajos, a hódmezővásárhelyi evang. egyházközségnek 51 éven át volt lelkésze, júl. 3-ikán, Makón, 74 éves korában meghalt. — Nagykőrösön Szalay József meghalt, ki az 1848/49-iki szabadságharcban résztvett és a Lófalú, Eperjes melletti, az oroszokkal vívott csatában megsebesülvén, a halottakkal együtt eltemetni akarták, de az utolsó percben észrevették, hogy él. Fölgyógyulván, mindkét lábára béna maradt.

Czakó Jakab áll. tanító Eperjesen meghalt.

Spira Miksáné sz. Bloch Amália júl. 9-ikén, 41. évében Eperjesen elhunyt.

— **Eljegyzés.** Gr. Draskovich Sándor dugoszelői (Zágráb vm.) nagybirtokos eljegyezte néhai Krieger József nyug. főszolgabíró, gergelylakabeli földbirtokos és özvegye Péchy Ilona leányát, Annát, Eperjesről.

— **Lelkigyakorlatok tanító-nők számára.** Az Angolkisasszonyok eperjesi «Sancta Maria»-intézetében háromnapos lelkigyakorlatok tartatnak helybeli és vidéki tanító-nők számára. Július 13-ikán este 6 órakor kezdődnek és 17-ikén reggel közös szentáldozással végződnek. Valamint a testi munkában kifáradt erőket a szünidő folyamán pihenés, üdülés és fürdők által iparkodunk helyrehozni, úgy a léleknek is szüksége van üdülés, felfrissülésre s ezt a lelkigyakorlatok eszközlik. Az iskolaévben tanítással vannak elfoglalva, nem jöhetnek el a jó tanító-nők; de a szünidő folyamán csak egy kis buzgóság, jóakarattal kell és eleget tehetnek e felhívásnak, mely nemcsak saját, hanem a gondjaira, nevelésükre bízott lelkek igaz boldogságát is célozza. Hozza Isten minél számosabban őket! Lakást és teljes ellátást naponként 2 koronáért az intézetben is kaphatnak. Jelentkezni az intézet főnöknőjénél kell. A lelkigyakorlatokat ft. Riesz Ferenc Jézus-társasági atya tartja Budapestről.

— **Tízéves találkozó.** Az eperjesi ev. Kollégiumban ezelőtt tíz évvel érettségi vizsgálatot tett iskolatársak nemrég találkoztak ünnepelték. A 21 iskolatárs közül nyolc jelent meg, névszerint: dr. Weiszer Emil ügyvéd, dr. Kovács Viktor ügyvédjelölt, dr. Hamborszky Béla ügyvéd, dr. Streck Imre ügyvéd, Gamauf Jenő mérnök, Herkely Lajos határrendőr-fogalmazó, Hegedűs Ferenc törvényszéki jegyző és Szantó (Smilovics) Emil adótitst. Az alkalmi ebédnél a Kollégium akkori tanárai is résztvettek, kiket dr. Streck Imre köszöntött fel, viszont az iskolatársakat dr. Weiszer Emil üdvözölte meleghangú pohárköszöntőben. — **Ötéves találkozás.** Az eperjesi ág. hitv. ev. poigári leányiskolának az 1903-ik tanévben végzett növendékei közül a nevezett intézetben június 1-jén örvendetes találkozásra összegyűlekeztek: Borsody Károlyné szül. Szutorisz Ella, Goldberger Gizella, Hercz Anna, Paszternák Erna, Silbermann Szeréna és Székely Emma. A tanító-nők közül megjelent Varkoly Szeréna. A volt iskolatársak az intézetből a Bergerkávéházba indultak vig és kellemes társalgás közt eltöltött uzsonnára.

— **Kassai dalosok Bártfán.** A már egész Felsőmagyarországon kitűnő hírnévnek örvendő Kassai Zenekedvelők Dalegylete júl. 11-ikén Bártfafürdőben nagy hangversenyt rendez.

— **Amateur-fényképészeknek.** Általános elismert kitűnő szalon- és úti-fényképészeti készülékek, felülmulhatatlan minőségű pillanat kézi-apparátusok, valamint mindenféle fényképészeti cikkek Moll A. cégnél (Bécs, Tuchlauben 9., cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. Ezen üzletág alapított 1854-ben. Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

— **Hagyomány az Erzsébet-árvaháznak.** Kraus Armin altábornagy özvegye végrendeletében 500 koronát hagyott az eperjesi árvaháznak «hálás megemlékezésül a férjével együtt itt töltött évekre». A nemesszívú végrendelező férje mint ezredes, Eperjesen a 67. sz. gyalogezred parancsnoka

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánva.

Mintegy értékellen utászoktatást is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjt).

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testvért, megemlékezteti a köhögést, vialdhat, éjjeli izrádást.

„Roche”

Magas orvosi rendeltetésű gyógyszerkészítés. — Ám Országban 4-100000.

voit. Férje halála után a végrendelező Linzbe költözött s ott is halt meg f. é. április 13-án. Hálás szívvel áldják emlékét majd azok a szegény árvák, a kiknek sorsáról oly szépen gondoskodott.

— **Katonai összpontosítás** lesz Egerben, melyre vasárnap az eperjesi honvéd zászlóalj is, Kassán és Mezőkövesden át, elvonult. Zászlóaljunk az aug. 22-ikén Eperjes és Abos közt megtartandó zárógyakorlaton is részt vesz, melyen a kassai és miskolci közhadsergebeli hadosztályok is megjelennek.

Augusztus 2. A Munkások Rókkantegyletének eperjesi fiókja a Rákóczi-körben tombolával egybekötött nagyszabású Nyári-mulatságot rendez külön segélyező-alapja javára.

— **Az eperjesi jogakadémián** az 1908—1909. tanév I-ső felére a beiratások szeptember 1-jétől 12-ikéig eszközlendők; az előadások szeptember 16-ikán veszik kezdetüket. Utólagos felvételnél szept. 13—15. napjain dékáni-, azután pedig tanári-kari engedéllyel lehet helye. A kik a jogi tanulmányaikat csak most fogják kezdeni, azok az érettségi bizonyítványt; a kik pedig az egyeteméről, vagy más jogakadémiáról lépnek át, azok csupán eddigi leztekönyveiket tartoznak a beiratkozásnál felmutatni. Azok az egyéves önkéntesek, a kik tényleges katonai szolgálatukat f. évi szept. végén fejezik be, október 1—8. napjain iratkozhatnak be. A vizsgálatok határideje szept. 1-jétől 15-éig terjed. A félévi tandíj 50 kor. Evangelikus lelkészek, tanárok és tanítók fiai — tekintet nélkül vagyoni viszonyaikra — minden további folyamodás nélkül a tandíj felét fizetik. A jogakadémiai hallgatók vallásfelekezeti különbség nélkül részesülhetnek a Kollégium kebelében fennálló, újonnan épített és kényelmesen felszerelt tápintézet kedvezményeiben; ebéd- és vacsoráért az első félévben szept. 1-jétől decz. végéig 60 kor., csak ebédért 34 kor. fizetendő. Joghallgatók havonként is beiratkozhatnak. Az arra kint kiosztatni szokott ösztöndíjakra, valamint a szegény-érdemesek igényt tarthatnak a Kollégium által éven-sorsúak tandíjmentességre, tapintézet-díj elengedésre s a jelentékeny alaptőkével rendelkező „Jogász-Segélyegylet” támogatására. A jogakadémiai ifjúsági-, valamint a kollégiumi nagy könyvtár a hallgatóság rendelkezésére állnak. A szünidőben mindennemű felvilágosításokkal, levélbeli megkeresésre is, szívesen szolgál a jogakadémia igazgatósága. A tiszai ág hitv. ev. egyház-kerület eperjesi ősi Kollégiumának jogakadémiáján, — a hazai ág hitv. ev. egyház ez egyetlen ilyenmű tanintézetén az 1907—1908. tanév alatt a következő tanárok működtek: dr. Mikler Károly dékán, dr. Ereky István, dr. Flórián Károly, dr. Horovitz Simon, dr. Obetkó Dezső, dr. Raffay Ferencz (az I. félévben), dr. Réz Mihály, dr. Szlávik Mátyás (rendes tanárok); dr. Horovitz Imre, dr. Mária Béla, dr. Szehtlo János (magántanárok). Az első félévben 24 tantárgy 96 heti órában; a II-ik félévben pedig 32 tantárgy 106 heti órában adatott elő. A tanév alatt a jogakadémián összesen 329 hallgató volt beírva, úgy, hogy a hallgatóság létszáma tekintetében ez a tanintézet a hazai tíz jogakadémia között a legelső közé emelkedett. A hallgatók között volt I-ső éves 85; II-od éves 78; III-ad éves 82; IV-ed éves 76; tanfolyam hallgatása nélkül miniszteri engedéllyel vizsgázott 8. Születési hely tekintetében volt: Sárosvármegyei 47; Zempléni 52; Gömörvármegyei 23; Nógrádvármegyei 21; Szepesvármegyei 17; Szabolcsvármegyei 13; Pestvármegyei 10; Békés-, Ungvármegyei 11—11; Abauj-, Árva-, Torontálvármegyei 9—9; Beregvármegyei 7; Borsod-, Liptó-, Szatmárvármegyei 6—6; Arad-, Veszprém-, Bács-Bodrogvármegyei 5—5; Hont-, Szolnok-, Vasvármegyei 4—4; Bihar-, Heves-, Trencsén-, Csanádvármegyei 3—3; Maramaros-, Bars-, Hajdú-, Temes-, Nyitra-, Kisküüllő-, Krassó-Szörény-, Alsó-Fehérvármegyei 2—2; Baranya-, Fehér-, Pozsony-, Fogaras-, Brassó-, Sopron-, Hunyad-, Somogy-, Körös-Belovár-, Ugocsa-, Beszterce-Naszód-, Szilágy-, Maros-Tordavármegyei 1—1. A tanév alatt 43 joghallgató kapott végbizonyítványt. A tanév folyamán 95 első alapvizsgálat, 107 második alapvizsgálat, 39 államtudományi és 12 jogtudományi államtudományi vizsgálat tartott. Számos joghallgató részesült ösztöndíjban, a segélyegylet támogatásában, tandíj és tápintézet-díj elengedésében stb. Ezen a czímen a joghallgatók által élvezett kedvezmények összege a múlt tanév alatt meghaladta a 9000 kor.-t. Az akadémiai ifjúság egyesületei: a Jogásztudományi, Segélyegylet, Túrta-egylet és Vivő-egylet, élénk működést fejtettek ki Mindezekről részletes adatok a Kollégium „Értesítő”-jében olvashatók, melyet a Jogakadémia igazgatósága, 20 fill. levélbélyeg beküldése ellenében, bárkinek készsággal megküld.

— **Városok emelkedése és pangása.** A PESTI NAPLÓ júli. 5-iki számában Balogh Károly, statisztikai adatok alapján, *Kisszeben*, *Lőcse*, *Ólubló*, *Szepesváralja*, *Szepesolaszi*, *Leibicz*, *Gölniczbánya* városokat hanyatló városok közé sorozza, mert népességük az utóbbi népszámlálások szerint csökkent; így *Kisszeben* 4%-kal fogyott. *Bártfa* a pangó városok sorába tartozik, mert lakossága 1869-ben 53 ezer, 1880-ban 48, 1890-ben 50, 1900-ban pedig 56 ezer volt. Ellenben *Eperjes* az emelkedő városok közt foglal helyet. Leginkább a felvidéki tót és német városok lakossága csökkent. Ennek okai: a kivándorlás, néhol az egygyermek-rendszer, a vasipar és a bányák hanyatlása. Leginkább fogyott *Körmöcbánya* lakossága: 49%-kal.

— **Rákóczi czipókrém** követel-jünk mindenütt! 5% a kassai *Rákóczi-szobor* alapja javára. Egyedüli gyártója Székely és Társa, Kassa. — II.

— **Az Eperjesi Kath. Legényegyesület** június 28-ikán megtartott nyári mulatsága alkalmával — az átutazó társalgó tagok felsegélyezési alapjára — a következő felülfizetések folytak be: 10 kor.-t Zaborovszky Béla; 5 kor.-t Magyar József; 4 kor.-t Palyó Mihály; 2—2 kor.-t Takács Pál, Sitar József, Filya István, Pavlovits János, Koch Tivadar, Ágoston Károly; 1—1 kor.-t Szilvassy Lajos, Klefner Béla, Béláfy N., id. Schustek Nándor, Villecz István, Hanu-ovszky Imre, Potas János, Dobay Árpád, Gregor Endre, Szedlak Tivadar; 40 fill.-t Kacsala András; összesen 41 kor. 40 fillér. A szíves felülfizetéseket hálás köszönetét nyilváníja az egylet.

— **Egy nemzetség története.** Szentgyörgyi György Gusztáv, a ki abban a meggyőződésben van, hogy Anonymus az ő egyik ősapja, könyvet írt és adott ki, a melynek a címe ez: „Hunt-Pázmán, illetve Wettin-nemzetség története, kapcsolatosan Pál mester, vagyis Anonymus napfényre hozatalával.” A díszkötésű munka Eperjesen a szerzőnél kapható.

— **Keleti pályaudvar nagyszállója Budapesten** (Thököly-út) a keleti (központi) pályaudvar indulási oldalán megnyílt. Ezen szálloda a legmodernebb, a mai kor igényeinek megfelelő kényelemmel be van rendezve, miért is a Budapestre érkező közönségnek legmelegebben ajánljuk.

— **Czégügyek.** Az eperjesi törvényszék a „Zahler és Moskovits” eperjesi czéget, mint megszűntet, a czégjegyzékben törölte; ellenben *Szeman* Miklós eperjesi divat és díszműár-kereskedő czégét bejegyezte.

— **A szünidei napközi gyermek-otthon** július 1-jén kezdte meg emberbaráti nemes működését Eperjesen. A társadalom különféle tagozataiban mindenféle lázas érdeklődés ébredt fel napjainkban a gyermekek védelme iránt, mintha csak pótolni akarnák a multak mulasztásait. Az eperjesi Izr. Nőegylet volt az, mely az eszmét valóságáá változtatta, tevékenysége körébe bevonta a gyermekvédelem magasabb ügyét és az egylet fáradságot nem ismerő agilis elnöksége rövid idő alatt képes volt felmutatni az első eredményt: július 1-jén megnyitotta a szünidei napközi gyermek-otthont. Az első éven 20 gyermek részére lett volna berendezendő a gyermekotthon, de oly sok gyermek volt, kiknél a szülői gondozás hiányát pótolni és a kiket csavargástól és munkakerüléstől elvonnia kellett, hogy 28 gyermeket valláskülönbség nélkül helyezett el az egylet a gyermek-otthonban. A vezető tanítónő a slöjd-munkák minden ágában oktatja a gyermekeket; minden gyermeket arra, mit végezni képes, s a mihez hajlama van: papír-, agyag-, famunkát, leánygyermekkel varrás- és kézimunkát végeztet; később szalmafonásra is oktatja. Már az első héten is eredményt mutatott fel gyermekotthon, a leghanyagabb és legrosszabb gyermek is szívesen foglalkozik a játszva megtanult munkával, s hozzászokik a rendszer, munkás élethez. Ez különben természetes is; a legmostohább viszonyok közt élő szegény gyermek gondozást, ápolást s jól tápláló ellátást talál az otthonban, s ily körülmények közt nem találja fásztónak a munkát sem, mely inkább csak szórakoztatja. Anyagilag nagy áldozatába került az Izr. Nőegyletnek ezt az igen szükséges, szép intézményt létesítenie s fenntartania; s nagyon érdemes egyes emberbarátok pártfogására, kik közül többen a gyermekek 10 órai uzsonnájához szükséges kenyérkiadás fedezetére tettek nagylelkű adományokat. A Vöröskereszt-Egylet érdemeiben gazdag elnöknője, *Semsey* Boldizsárné kedvezményezésére a májusi gyermeknap eredményéből 300 koronát helyezett kiállításba a gyermekotthon céljaira. Legfőképp óhajtható volna, hogy az Orsz. Gyermekvédő-Liga és az állami gyermekmenhelyek országos felügyelősége vennék pártfogásukba és segélyeznék ezt

az életrevaló intézményt, mely az egyetlen oly gyermekvédelmi intézmény, mely a Liga szellemében működik s melynek kellő támogatás mellett nagy jövője van.

— **A gyermekhalandóság a nyári hónapokban** éri el tetőpontját, mivel ilyenkor szokott a friss tehéntej leggyakrabban megártani a gyermekeknek, s idezi elő az u. n. nyári hasmenéseket, melyeknek évenként 60.000 gyermek esik áldozatul Magyarországon. E veszélyt elkerülendő, legajánlatosabb a friss tejet teljesen megvonni a gyermektől és azt, az ez esetekben legmegbízhatóbbnak bizonyult Nestlé-féle gyermektápliszttal táplálni. Ez a rég bevált szer tiszta alpesi tejet tartalmaz és vízzel felőzve, egy jóízű és minden gyermek által kedvelt tőkéletes gyermektápszert nyújt, elhárítja az egészűnteti a hasmenést és elősegíti az izmok és csontok fejlődését.

— **A vasutasok köszönete.** A magyar Vasúts-Szövetség eperjesi kerülete mindazoknak, kik a július 5-ikén megtartott nyári mulatságuk alkalmával a mulatság sikeréhez hozzájárultak, ezúton hálás köszönetet mond. Felülfizettek: Williger Pál 20 koronát; Korn Vilmos, Zaborovszky Béla 10—10 kor.-t; Eger F. 8 koronát; Sztankay N., Tauth Viktor 6—6 koronát; dr. Hartmann Samu, Hoffman Sándor 5—5 koronát; dr. Földi Manó 4 koronát; Dancz Ferencz, Káposztos N., Krammer Henrik, Liptai Lajos, Saláta András 3—3 koronát; Desseffy N., Dobay Béla, Ferkó V., Mikler Károly, Trosztler Kálmán, Spira Henrik, Serényi Antal, Urbán Elek 2—2 koronát; Bartholy Sándor, Bretz Sándor, Feld Rózika, Füzely Árpád, Gregor Endre, Heffel Kálmán, özv. Kovaliczky N., Mikstein János, N. N. Paszternák Manó, Piller József, Révész N., Róna N., Sóska János, Szklenka Antal, Tischler Mihály 1—1 kor.-t.

— **A M. Kárpát-egyesület Eperjesi Osztályának** diákszállója e hét folyamán került forgalomba. Elsőnek miskolci tanulók jelentkeztek, a kik hat heti útra indultak otthonról, hogy ez idő alatt Felsőmagyarország legnevezetesebb vidékeit és nevezetességeit megnézzék. Eperjesre vasárnap délután érkeztek s nemsokára megpihentek a „Fekete-sas” egyik kényelmesen berendezett szobájában, a *diákszálló* egyik helyiségében, a mi nekik személyenként csak 20 fillérbe került. Másnap reggel Sóvárt tekintették meg az ifjak, délután Nagysárosra rándultak ki, estére pedig Kisszebenbe indultak, hogy másnap a szynyelipóci völgyet fölkeressék s a Branyiszkón át Szepesváraljára menjenek. A másik diákcsoport július 9-ikén jött, még pedig Sárospatakról. Pénteken megtekintették Sóvárt, délután pedig Roskoványon át Szynyelipóczra mentek, a nevezetes szynyelipóci völgy megtekintése végett; a szynyelipóci Osztályképviselősnél megháltak s másnap Sirokán át Branyiszkóra, onnan pedig Szepesváraljára indultak. — Az Osztály liszai kirándulása nagy érdeklődést kelt, de az esős időjárás nem igen kedvez neki. Mi egyébiránt úgy vagyunk értesülve, hogy a kirándulás csak akkor indul, ha az időjárás már szombaton határozottan jobbra fordul. Erre az óvatosságra azért is van szükség, mert nemcsak az eperjesi, hanem a kisszebeni és bártfai turisták is kívánnak a Liszán találkozni; a bártfaiak Oszkó felől tervezik a Lisza megmászását.

— **Sebes szárnyon repül az a hír,** hogy a Bohrandt J. V. eperjesi fűszerüzletében kapható híres, *eredeti töltésű* Dreher-sör a legjobb és utólréhetetlen. Mindenki önmaga ellen vét, ki pénzért silány sört vásárol és fogyaszt, a helyett, hogy a kínálózó és más sörökkel abszolúte össze sem hasonlítható *eredeti töltésű* Dreher-sört élvezné.

— **Kerületi Munkásbiztosító Pénztárak** alapszabályainak megállapítása céljából folyó hó 7-ikén Budapesten, dr. Mencsik Ferencz miniszteri tanácsos elnökieta alatt, az áll. Munkásbiztosítási hivatalban megtartott szűkebbkörű értekezleten résztvettek az áll. Munkásbiztosítási hivatal bírói karán kívül Sarkadi Ignác budapesti, Szontágh Jenő szolnoki, Somlay Lajos pozsonyi, Vízkelety Sándor győri és *Schreiber* Ignác eperjesi kerületi pénztári igazgatók. — A kerületi pénztárak alapszabályai megállapítottak s két-három hét múlva a nyilvánosság elé kerülnek.

— **Az összes férfi- és női divat-cikk**ek előrehaladott idény miatt, u. m. férfi- és női fehérműek nyakkendők, harisnyák, keztüők, csipkék, szalagok, ruhadszkek, blousok 1 frt.-tól feljebb, napernyők és mindennemű divatcikk, melyen leszállított árban kaphatók. Ugyanott egy nagy raktárhelyiség jutányos árban kiadó. *Sziklai* Samu divatkereskedő, Eperjes, Főutca 107. (Kollégiummal szemben.)

— **Sportélet a dobsinai jégbarlangban.** Mozgalmas sportélet van néhány nap óta a dobsinai jégbarlang nagytermében. Mióta a barlangkezelőség minden látogatónak és az ott nyalalók családtagjainak megengedte a naponként való korszolyázást, azóta hangos a jégbarlang pompás nagyterme. A gondozott, aczélménységű jégpálya területére az idén mintegy 400 négyyszögölnyi nagyságban

áll a nyár
érdekessé
Lili, Magy
16-ikától
barlang j
a jégbarla
lesz alkalm
legjobb n
nyörködn
korszolya
csolyázó
vesz a
látogató
legutóbb
pesti mű
meg a
vezetésé
valószínű
gatót, me
Július vég
a jégbarla
bolgár te
ládával a
Eleonóra
barlangot
dr. Otto
érkezett
elismerő
a magyar
megírte
barlangot.

— **F**
„Phönix”
megváltoz
álló huru
húgyutako
kori jelen
kis muzet
nek. A be
tárakban,

— **A**

Fest Ottó

névgyezél

Lőcse sz

felvette.

— **A**

ság júli

Dr. Csata

Lajos hely

mely tudó

vény megá

át vezette

pénztárát,

naíattal tu

kimondott

szállítja és

eddigi 10

Több tagj

engedtesse

a választm

közö indít

Ágost, pé

kinyák Al

tagokká:

Gyula és

— **F**

(Az össze

Fodor Osz

ismertetője

megjelenő

most hagn

szági öss

a szükség

szétosztási

Kassa-Od

zésre ker

tájékoztató

gyógyhatá

czimlapját

hazánkfia

meg a *F*

VIII, Józ

— **BEN**

— **CSÉ**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

— **RES**

Kapható: minden jobb vendéglőben, kávéházban és fűszerkereskedésben.

708-1908. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. bíróságnak 1908. évi Sp. I. 111. számú végzése folytán dr. Müller Bertalan ügyvéd által képviselt Bein Simon felperes részére *Kravjansky Éde* alperes ellen 45 kor. tőkekötés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől felülfoglalt és 874 koronára becsült ingóságokra az eperjesi kir. bíróság 1908. V. I. 362/5. sz. végzésével az árverés elrendeltétén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, *Nagyvárosban* leendő megtartására határidőül 1908. évi július 20-ik napjának d. u. fél 3 órája kitűzték, a mikor a bíróság lefoglalt bűtorok a legtöbbet ígérőnek középszámlázás mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Elsőbbségi bejelentések az árverés napjáig alulírotthoz beadandók.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Eperjes, 1908. július 1.

Spányi Kálmán.
kir. bírósági végrehajtó.

Kossuth Ferencz levele!

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész úrnak Sepsiszentgyörgy.

«Csúszó bántalmaknál az «INDASZESZ» bedörzsölése jó hatásúnak mutatkozott. Kérem legyen szíves nekem három üveggel küldeni.»

KOSSUTH FERENCZ.

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavas

INDASZESZ

gyógyfű-sósorszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Üdít és frissít. Megóvja a testet a hideg káros befolyásától. Massagehoz (gyűró-, kenő-kúra) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer csúsz, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha, influenza, tagszaggyatás és mindennemű meghűlésből eredő bajok ellen. A székelyhavas «INDASZESZ» össze nem tévesztendő közönséges sósorszesz-készítményekkel, melyek egyszerű szeskeverékek, holott az «INDASZESZ» székelyhavas gyógyfűvekből előállított és hatásában felülmulhatatlan gyógyfű-sósorszesz. Egy üveg székelyhavas «INDASZESZ» fölér 10 üveg közönséges sósorszeszszel.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett székelyhavas «INDASZESZ» kapható 2 és 1 koronás üvegekben. Eperjesen a főlerakatban; Palesch Árpád drogeriájában, valamint gyógyszerertárban és minden jobb fűszerüzletben.

2520-1908. tkvi. sz.

Árverési hirdetmény kivonata.

A kisszebeni kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság a benyújtott kérelem következtében dr. Müller Bertalan eperjesi ügyvéd által képviselt legifjabb Mika Péterné szül. Kopcsik Mária feketeküti lakos végrehajthatónak Csáki Jánosné szül. Mika Katalin és Zsidik Péterné szül. Mika Mária feketeküti lakos végrehajtást szenvedők elleni 326 kor. 30 fillér tőke, 148 kor. 24 fillér eddigi s még felmerülő költség, valamint dr. Engländer Emil eperjesi lakos csatlakozó végrehajtató 170 kor. 60 fillér tőke, ennek 1907 évi április 15-ikétől járó 5% kamata, 49 kor. 90 fillér eddigi költségből álló követelésnek kielégítése végett az 1881: LX. t.-cz. 144. §-a alapján s a 146 és 156. §§-ai értelmében:

1. A feketeküti 42. sz. tjkvben foglalt 1/8-ad telekhez kiosztott A. I. 1-4. és 7-14. sorszámok alatt felvett 101. öi. sz. házzal beépített 150 négyszögölnök kitüntetett 74. hr. sz. belsőségből, 139. hr. sz. Hora Siroke polyó, 433. hr. sz. Szuhi Láz od Jakubian, 470. hr. sz. Szuhi Láz od hajniczi (565, 571.) hr. sz. Surlyonka Korita, 684. hr. sz. Prednya zadnye Petriuvce, 723. hr. sz. za Gromos Szovidzil, 809 hr. sz. Laziki Truicsi dülöbéli szántó-, rétekből, 195. hr. sz. Dluche polyo rázdjare és 970. hr. sz. Kuti Oblyiszok dülöbéli rétekből, 855. hr. sz. Pod Vankovecz dülöbéli szántóból, valamint 15. sorsz. alatt a 164. és 165. sz. tjkvekben foglalt közösségből ezen telekhez 1/8-ad részbeni legelő- és 1/8-ad részbeni erdő-illetőségéből felvett ingatlanból a B. 10. sorsz. alatti bejegyzés szerint 1/15-ad részben Csáki Jánosné végrehajtást szenvedő nevére írott jutalékra az ezennel 568 koronában II. és az 1881. évi 60. t.-cz. 156. §-ának a) pontja értelmében egészben elvárezendő következő ingatlanokra:

1. A feketeküti 236. sz. tjkvben foglalt A. I. 1. sorsz. alatt 2 hold 436 négyszögölnök felvett 367. hrsz. uhlyiszka dülöbéli s a B. 8. sorsz. alatt 1/8-ed részben Csáki Jánosné végrehajtást szenvedő, valamint a B. 1., 2., 5., 6., 7. sorsz. alatt 8/8-ed részben Maxim Anna, Dulya Péter, (kinek neje szül. Skintik Zsuzsanna), Kopcsák szül. Csáki Anna, Csáki János és Csáki Péter tulajdonos társak nevére írott szántó-, rétre, az ezennel 126 koronában;

2. A feketeküti 237. sz. tjkvben foglalt A. I. 1. sorsz. alatt 3 hold 392 négyszögölnök felvett 321. hrsz. Hora csilszke dülöbéli s a B. 6. sorsz. alatt 1/8-ed részben Csáki Jánosné végrehajtást szenvedő, valamint a B) 1., 2., 4., 7., 8., 12., 13. sorsz. alatt 8/8-ed részben Dulya Péter (kinek neje szül. Skintik Zsuzsanna), Maxim Anna, Kopcsák szül. Csáki Anna, — Szokoll Mihály, Szokoll szül. Csáki Márta, Csáki János tulajdonos társak nevére írott szántóra az ezennel 126 koronában megállapított becs- és kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendeli a szat, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Feketeküton, a község házában 1908. évi július 20-ik napján d. e. 10 1/2 órákor fog megtartatni, a következő, úgy a tkönyvi hivatalban, mint Feketeküt község házában kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a fenti becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.
3. Árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 56 kor. 80 fillért, illetve 12 kor. 60 fillért és 12 kor. 60 fillért készpénzben, vagy óvadékképes érték-papirokban a kiküldött kezeihez lefizetni.
4. Vévő köteles a vételárat három egyenlő részletben, és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt, a másodikat 60 nap alatt, a harmadikat 90 nap alatt, mindenik vételári részlet után az árverés napjától járó 5% kamatokkal együtt a kisszebeni kir. adóhivatalnál lefizetni.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Kisszeben, 1908. május 8.

Kochina s. k.,
kir. író.

A hölgyek előtt ismeretes, hogy a

Meluzina-tejcréme (Crème de Lait)

Meluzina) pár napi használat után eltávolít szep-lőt, pörpénést, pattanást, mitessert s mindennemű arcztisztatlanságot, megszünteti az arcz és kezek vörösségét, napsütést, bőrhámlást, bőrrepedezést. Nem zsíroz, így nappalra is használható. Egy tégely ára 1 kor.

A créme hatását nagyban elősegíti utasítás szerint használtva: a **Meluzina-arcvíz** (1 üveg ára 1.20 kor.) és **Meluzina-szappan** (1 darab Meluzina-pouder (fehér-, róza-, créme-színben) ideális készítmény, finomságánál fogva láthatatlanul igen jól tapad, az arcznak kellemes, üde színt kölcsönöz. (1 doboz 1 korona)

E kiváló kozmetikus szerek kaphatók egyedül **WILLIGER PÁL** gyógyszerertárában „A szerencséhez”, Eperjesen.

Alapított 1869.

KÖSCH ÁRPÁD

Korszerűen s dícean felszerelt * * * Legválasztékosabban berendezett.

KÖNYVNYOMDÁJA || PAPIRRAKTÁRA

EPERJESEN.

Árjegyzékek, számlák, cégkártyák, körlevelek, üzleti jelentések, intőlevelek, czimké, vonalozott üzleti könyvek; levelezőlapok, csomagoló- s levélpapírok és borítékok czégyomással. ...

Pénzintézeteknek: Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, üzleti könyvek (szines vonalzással is). Ügyvédek részére: Mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények s szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb.

Bármely hírlapra előfizetések közvetítése.

Egyházi, tanügyi, közigazgatási és más hivatalos nyomtatványok raktára. Oklevelek, isk. értesítők, bizonyítványok s kimutatások nyomtatása. Névjegyek. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva.

Eljegyzési és esketési kártyák, meghívók ízléses kivitelben, falragaszok, műsorok, étlapok, tánczrendek, színlapok s egyesületek részére szükségelt nyomtatványok díszes előállítására. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítik.

Motorhajtóerő-berendezés. Tömöntöde.

Költségvetések — készítenő nyomtatványokról — postalordultával.

Özv. 25. szám alatt levő vagy ber...

Ke... TELEFON 64-57. Budapest A keleti pály... tal berendez... együtt. Utaz... minden oldal...

186

gyóg... orvos tekint...

Berg

Mint szegély... elválasztás... mulhatlan b...

Berger

Mint ki... továbba a...

Be...

külföldek...

Ára mind... utasítás... Berger-é... kérjen es... G. Hell... cégjegyzé... Kintutlev... Becsben... arany... Minden... gyártmány... van sorolva... Nagyban... Magyaror... ára, Bud... utca, Mol... ten. Ki... gyarorszá... raiban, t...

Kapható... tárában, v...

ÜJ

Elá...

Özv. Teörös Józsefnének Vásár-tér 25. szám **háza** a kerttel, szabad alatt levő **háza** kézből eladó vagy bérbeadó.

'Keleti pályaudvar'

TELEFON 64-57. **nagyszálloda** TELEFON 64-57.
Budapest, VII. kerület, Thököly-út 18. sz.

A keleti pályaudvar indulási oldalán. A legnagyobb komforttal berendezve. Szobaárak 2-40 K.-tól kezdve, villanyvilágítással együtt. Utazóknak 20% kedvezmény. Posta és távirat a házban, minden oldalról villamos közlekedés. Tulajdonos Hersch Samu.

Goddam!

Végre egy gyorsan és biztosan ható tyúkszemser.

Cook & Johnsons
amerikai szabadalmazott **tyúkszem-gyűrűi**

1 darab 20 fillér, 6 darab 1 kor., postán 20 fillér portó.

Kapható a birodalom minden gyógyszerésztárában, valamint orvosság-drogériákban stb.

1868 óta forgalomban. Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában fényes sikerrel alkalmazatik

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, elősül kütegek, ugyis-ten orr-rezessér, ótvár, fagydag, labizzadás, le- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a **te-kátrány-mal** 40 %-ot és minden egyéb, a keresztelemen előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. **Idült bőrbetegségek** elleni sikerrel alkalmazatik a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint gyengébb kátrány-szappan az **arcbőr tisztá-asalanságot** eltávolítására, a gyermekeknek valamennyi lejtettségére elleni **te-mulhatlan bőrtisztító, mosdó és furdószappan mindennapi használatra** szorral 6131

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

85% glicerín-tartalommal és únóm illattal. Mint kiváló bőrapólo szer kitünő eredménnyel használatik, továbbá a, 1884

Berger-féle borax-szappan

kütfésék, napstúés, seplő, mitessér és egyéb bér-hajok ellen

Ára minden fajnak 70 fillér használati utasítással együtt. A vásárlásnál határozottan Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant kérjen és nézze meg az itt látható védjegyet és a **G. Hell & Comp.** cégjegyzéki minden címen.

Külföldre díszoklevéllel Bécsben 1888-ban és

aranyéremmel a párisi világiállításán 1900.

Minden egyéb gyógy- és szépség szappan, mely Berger-féle gyártmány, a minden szappanhoz mellékelt használati utasításon fel van sorolva.

Kapható minden gyógyszertárban és hasonló üzletben.

Nagyban: **G. Hell & Comp., Wien I., siberstr. 8.**

Magyarországi főraktár: **Török József gyógyszer-tára, Budapest, Király-u., Thallmayer és S. utz, Zrin-i-utca, Molnár és Moser droguisták, Koronaherceg-utca.** Kicsinyben minden hu lap stl, valamint Ma-gyarország összes v: o-áina minden gyógyszer-tárban, továbbá a job dr gueriákban és illatszér-kereskedésekben.

Kapható Eperjesen Korn Vilmos úr gyógyszer-tárában, valamint Magyarország összes gyógyszer-tárában.

Tokaj-Hegyaljai saját termésű, 1904. évi szamorodni bor literje 2 korona. Egy 136 literes gönczi hordó 240 kor. Négy 1 literes üveg egy postacsomag. A pénz előleges be-küldése vagy utánvét mellett szállítja dr. Haas Bertalan, Sátoraljaújhely.

Hirdetmény.

Élő szárnyasok szállítására mogyorófaból olasz minta szerint készített **baromfi-ketre-czek** darabonként 2 kor. 50 fill. egységárért beszerezhetők **Munkácson, a Hegyvidéki Miniszteri Kirendeltségnél.**

2770—1908. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság köz-hírré teszi, hogy a Propper Sámuel és a Magyar Agrár- és Járadekbank végrehajlatóknak dr. Halmos Károlyné szül. Czapky Irén végrehajtást szenvedő elleni 557 kor. 70 fill. és 119,958 korona tökévelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az eperjesi kir. törvényszék és a lemeszi kir. járásbírószék terüle-tén levő és Bunyita községben fekvő, a bunyitai I. sz. tjkv-ben A. I. 9, 19, 23, 31, 48—56. sor-, 30, 88, 92, 106, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 201/a. hr. sz. és B. 17. sorszám alatt dr. Halmos Károlyné szül. Czapky Irén nevén álló ingat-lanokra 2772 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908. évi **augusztus hó 1-éső napján délelőtti 10 órakor Bunyita községében** meg-tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül 277 korona 20 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezehez letenni.

Kir. tvszék, mint tkvi hatóság.

Eperjes, 1908. június 10.

Unger Geiza,
kir. tvszéki bíró.

Alapítva 1812.

Alapítva 1812.

BRADÓVKA GYULA

elsőrangú vegytisztító- és kelmefestő-intézete.

Gyár és felvételi iroda: KASSA, Kossuth-Lajos-utca 24.

Ajánlom m. t. megbízóimnak a legmodernebb gépekkel berendezett

vegytisztító-intézetemet,

hol női, úri- és gyermek-ruhák, katonai és tiszt-viselői egyenruhák, fali és séta toillettek, butor-szövetek, színes és himzett kendők, takarók, nap-ernyők, nyakkendők, csipkefüggönyök stb. vegyi-tisztításra elvállaltatnak.

Különleges reszort-festézetem

selyemruhákat, kasmirt, plüszöt, bársonyt, gyapjút, gyapotot, paszománt és díszítő-szöveteket a leg-modernebb és legvalódióbb színekre fest.

Vegytisztítás 3, festés 6 nap alatt készül el.

■ Gyászesetben a ruhák 48 óra alatt festetnek és lesznek szállítva. ■

Videki megbízásokat pontosan teljesítek.

Képviselet:

AMSTER SIMON nőidivat- ::
árúházában
Eperjes, Fő-utca.

Augusztus 1-jére kiadó 2 és 3 szobás lakás a Szebeni-út 22. sz. a. és egy nagy istálló a Kassai-út 16. sz. alatt.

Bővebbet *Engländer Adolf* nál, Szebeni-út 22.

Az Első Eperjesi Körkemencze-Téglagyár

ajánlja legjobb minőségű téglá- és tető-cserépgyártmányait, legjutányosabb árak mellett. :: :: :: :: Telefon: 81. sz.

Göres-csillapító, szélhajtó

Hódony-csöppök

1844 óta használatban levő étvágygerjesztő, emész-tést elősegítő házszer.

Egy üveg ára 1 K.

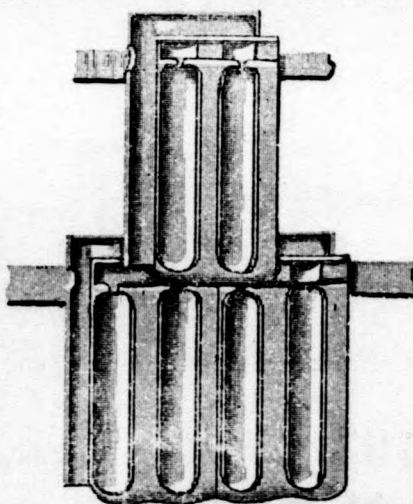
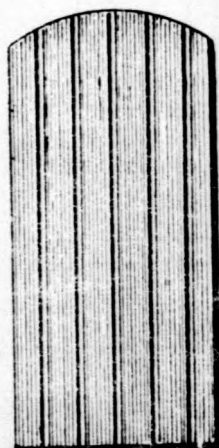
Két üvegnél kevesebb (2 K. 50 f. utánvét mellett) postán nem küldetik.

Beszerezhető:

BITTNER GYULA gyógyszerésztárában
Gloggnitz (Alsóausztria).

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK
KAPHATÓK MINDEN JOBB
PÁPIRKERESKEDÉSSEN

ÚJLAKI TÉGLA- ÉS MÉSZEGETŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT TETŐCSERÉPGYÁRA

szállít:

géppel gyártott, teljesen egyenletes, vízhatlan, fagyellent-álló, hódfarkú, hornyolt és francia tetőcserepet, valamint a szükséges szegélycserepet, nemkülönben minden méretű és legszebb kivitelű virágcserepet. Bármely vasúti vagy hajóállomásra versenyképes.

A kir. József-műegyetem 10/1901. sz. hivatalos bizonyítványa szerint ezen gyártmányok fagyellenállóknak bizonyultak.

Elárúsítási hely Sárosmegye részére: **LUCHS EDE ÉS TÁRSA** vaskereskedés, EPERJES.

Kneipp plébános

**SALÁN
HAJVIZE**

a legideálisabb és legjobb.
Üvegekben à 2 K. és 4 K.

Kapható Eperjesen: PÁLESCH ÁRPÁD drogériájában.

VÉRSZEGÉNY ÖN?

Igyék
ADRIA-GYÖNGYE

vörös dalmát édes-bort.

1 literes palaezk ára 160 korona.

Kapható:

ATLASZ fűszer- és csemege-üzletében,
Eperjesen.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz
Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgörös és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sós borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer közhívná, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

Moll-féle gyermek-szappan

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és a polsára úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-székhely:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9.

A vidéki megrendelések naponta posta-utánvetéssel teljesíthetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közhívná, oszonná és meghűléseknel, bedörzsölésével söléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

**D. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.**

147—1908. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a girálti kir. bíróságnak 1908. évi Sp. I. 81/3. számú végzése folytán dr. Weisz Emil eperjesi ügyvéd által képviselt ifj. Czina Mihály felperes részére *id. Czina Mihály* alperes ellen 44 kor. 50 fillér tőkekövetelés jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folyán alperestől lefoglalt és 620 koronára becsült ingóságokra a girálti kir. bíróságnak 1908. V. I. 40/2. számú végzésével az árverés elrendelttét, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán *Kapitány* községben 1908. évi július hó 17-ikén d. e. 10 órakor és *Girált* községben leendő megtartására határidőül 1908. évi július hó 17-ik napjának d. u. 5 óra kintézetik, a mikor a bíróság lefoglalt üsző és juhek s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzzétés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vétel-árából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Girált, 1908. július 4.

Bodnár Béla,
kir. bírósági végrehajtó.

2593—1908. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Mezőzéken székely Cseréhati Takarékpénztár végrehajtónak *Jarusinszki Mihály* sz. *Rusznák Anna* végrehajtást szenvedő elleni 291 kor. 75 fill. és 4761 korona 55 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyben az eperjesi kir. törvényszék és a temesi kir. járásbírósg területén lévő és Lapispatak községben fekvő,

I. a lapispataki 10. sz. tjkben foglalt A. I. 3—18. sor., 144, 166, 185, 201, 217/2, 256, 274, 291, 309, 327, 343, 368, 384, 410, 428, 442. hr. számú ingatlanságnak B. 22. sorszám alatt *Jarusinszki Mihály* sz. *Rusznák Anna* nevében álló felerészére 2628 korona kikiáltási árban, valamint

II. a lapispataki 24. sz. tjkben foglalt A. I. 1. és 2. sor., 18. hr., 56. öi. számú háznak és 19. hr. számú kertnek B. 36. sorszám alatt *Jarusinszki Mihály* sz. *Rusznák Anna* nevében álló felerészére 499 korona kikiáltási árban külön-külön az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908. évi szeptember 15-ik napján délelőtti 10 órakor *Lapispatak* községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási alul is el fog adni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül ad I. 262 korona 80 fillért és ad II. 49 korona 90 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezébe letenni. Kir. tvszék, mint tkvi hatóság.

Eperjes, 1908. május 25.

Unger Geiza,
kir. tvszéki bír.

Árlejtési hirdetmény.

A m. kir. földmivélsügyi miniszter úr rendeletére a debreczeni m. kir. állami méntelep debreczeni és jászberényi osztályainál levő ménállomány részére 1908. évi november 1-jétől 1909. október hó végéig szükséglenő **zab és széna biztosítása** tárgyában 1908. július hó 30-ikán d. e. 10 órakor írásbeli zárt ajánlatok tárgyalása fog alulirt méntelep-parancsnokságnál megtartatni.

A szállítási feltételek úgy az alulirt méntelep-parancsnokságnál, mint az egyes telep-osztályoknál megtekinthetők.

Az ajánlatok szerkesztésére, valamint a cikkek mikénti szállítására vonatkozólag felhívatik az érdekeltek figyelme a hatóságilag kifüggesztett árlejtési hirdetményekben foglalt mintára.

Debreczen, 1908. évi július hó.

A debreczeni m. kir. állami méntelep
parancsnoksága.

Az egész világon elterjedve!

Szabadalmilag védve!

Salicyllal itatott hólyagpapir beföttek bekötésére.

A gyümölcs penészedését teljesen kizárja. :: Egy kettős ivnek ára 20 f.

Egyedüli elárúsítóhelye Eperjes és vidéke részére:

:: **ATLASZ** fűszer- és csemege-kereskedésében. ::

Alapítottatott 1880-ban.

THRÓR GYULA

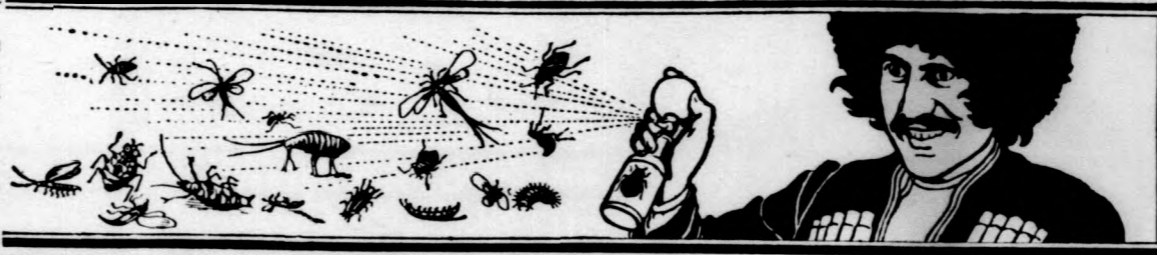
női- és férfidivat-árúháza

Eperjes, Fő-utca 69. szám.

Állandó nagy választék: selyem-, női- és férfi-fehérneműek-, női divatkelmék- és mindennemű díszekben. — Vászón- és asztalneműek. — Szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők. — Valódi trieszti Linoleum. — Kész blousok, jouponok. — Menyasszonyi kelengyék és minden e szakba vágó cikkek.

Zacherlint

Hogy az ilyen csempészésektől, melyek utóbbi időben meglevőstően hasonló üvegekben előfordulnak, magunkat megóvjuk, ügyeljünk legügyelmesebben a „Zacherlin” nevre.

Nyomatott Kósch Árpád könyvnyomtató-intézetében, Eperjesen.

Előfizetési
negyedévi

Hirdetési díj:

Eperjes

és

írta: S

Az idegen
zetességű váro
lepődve tapas
zetességének
tudniillik a gy
az útjelzőjét, a
mészetes gyű
uniformizáló
kutató szem;
maradványokr
zott romjait.

Az ember
vissza ez a ké
nem zöckente

Pedig Eper
városainak. J
országban ninc
viszonyítva, n
rendelkeznek,
intézetek, v
baráti intézmé
lembe, mind
Nagykeres
keresünk.

Némi fánal
nak a hiszno
nagyban való
pedig elsősor
produktumok,
szóba sem jól
állításával fogl
fűrésztelep tula
hetők. Marad
Eperjes ipari
S minő a k
viszonyainkról

AZ «EPI

Vasárnap
megismételé
fehér havon
le, mintha m
Farsang v
mulatozó epe
búnak vonása
Szomorú
oka a gyász
egészen mást
mely meglag
mosolygását.

Egy diktá
gróf, rettegte
eleveníti föl itt
a honszerelen

Lipőci F
éppen ebéd
az apa, a fér
virágszál, Mag
unokahúga, k
helyét tölti b

* Részlet a
(Képek a kurt
kötetéből.